

HDP KAPATMA DAVASI HAKKINDA ORTAK AÇIKLAMA

Demokrasi ve insan haklarının korunması ve geliştirilmesi alanında faaliyet gösteren aşağıda imzası bulunan kuruluşlar, muhalefet partisi Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) kapatılmasıyla ilgili olarak Türkiye'de Anayasa Mahkemesi'nde devam eden davadan derin endişe duymaktadır. HDP, 15 Ekim 2012'de kuruldu ve o zamandan beri Türkiye'deki siyasi yaşamın hayati bir parçası oldu. Örgütlerimiz, yetkilileri Türkiye'de siyasi temsil hakkını desteklemeye ve siyasi partiler ve temsilcilerine karşı yürütülen her türlü yargılamanın, yasal olarak tanınan mahkemenin bağımsız ve tarafsızlığı ve savunma hakları dahil olmak üzere, adil yargılanma hakkı standartlarına uygun bir şekilde yürütülmesini sağlamaya davet etmektedir.

HDP'nin son yazılı ve sözlü savunmalarının ardından Anayasa Mahkemesi'nin kararını önümüzdeki aylarda açıklaması bekleniyor. Anayasa Mahkemesi, Cumhuriyet Başsavcılığının talebini uygun bulup, HDP'nin süresiz olarak veya bir süreliğine kapatılması veya hazine yardımından tamamen yoksun bırakılması talebini kabul ederse, HDP ortadan kalkacak. Cumhuriyet Başsavcılığına göre partinin kapatılmasını gerektirecek olaylardan sorumlu olduğu ileri sürülen temsilcileri de 5 yıl süreyle siyasi faaliyetten men edilecek.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, iddianameyi 7 Haziran 2021'de Anayasa Mahkemesi'ne gönderdi. İddianamede HDP'nin kapatılması ve aralarında HDP Eş Genel Başkanları Mithat Sancar ve Pervin Buldan'ın da bulunduğu 451 parti üyesinin 5 yıl boyunca siyasetten yasaklanması istendi. 69 partilinin söz ve eylemlerinin siyasi partinin kapatılma talebine dayanak teşkil ettiği belirtiliyor. İddianamede kurum olarak HDP'ye atfedilebilecek somut veya güvenilir hiçbir delil sunulmamıştır ve son seçimlere katılan seçmenlerin %10'undan fazlasının siyasi temsil hakkını ihlal edecek olan parti kapatma talebine dair bir gerekçe belirtilmemiştir.

HDP'nin Kasım 2021'de sunduğu ön savunmanın ardından Cumhuriyet Başsavcılığı esas hakkındaki görüşlerini Anayasa Mahkemesi'ne sundu ve mütalaa 20 Ocak 2022'de HDP'ye tebliğ edildi. Esas hakkındaki görüşler, savcılığın HDP'nin sunduğu ayrıntılı savunmayı dikkate aldığına dair herhangi bir belirti olmaksızın iddianamede yer alan iddia ve talepleri tekrarlıyor.

Yargılama, Türkiye'de demokrasi ve hukukun üstünlüğünün ciddi ölçüde gerilediği bir zeminde gerçekleşiyor. 2000'li yıllarda Avrupa Birliği'ne katılım sürecinin bir parçası olarak getirilen ve 1990'larda yaygın olan parti kapatmalarını zorlaştıran anayasa değişikliklerine rağmen, Anayasa Mahkemesi 2009'da HDP'nin öncülerinden olan siyasi parti Demokratik Toplum Partisi'ni (DTP) kapattı. Türkiye, son yıllarda İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi tarafından Sözleşmeyi ihlal ettiği için defalarca kınandı. Buna [DTP'nin kapatılması](#), [HDP ve üyelerine](#) ilişkin olan ve Mahkeme'nin başvurucular aleyhine başlatılan prosedürlerin başvurucuların Sözleşme kapsamındaki haklarını ihlal ettiğine dair [kararlar](#) verdiği davalar da dahildir. Türk hükümeti, İHAM kararlarına sürekli olarak uymadı ve bunun sonucu olarak 2 Şubat 2022'de Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından Türkiye aleyhine bir ihlal prosedürü [başlatıldı](#).

İktidar partisi AKP ve müttefikleri MHP sözcülerinin, HDP'nin kapatılmasını ve üyelerinin siyasetten men edilmesini talep eden yinelenen açıklamaları, hükümetin İHAM'ın yetkisini baltalama ve yargının diğer devlet güçlerinden bağımsızlığı ilkesine aykırı olarak Anayasa Mahkemesi dahil olmak üzere ulusal mahkemeler önündeki yargılamalara müdahale etme girişimine işaret ediyor.

Örgütlerimiz, Anayasa Mahkemesi kararının yargılananların hakları ve Türkiye'deki siyasi demokrasi üzerindeki etkisinden derin endişe duymaktadır. Anayasa Mahkemesi'ne, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkesi ve savunma hakları dahil olmak üzere yargı sürecinin ulusal ve uluslararası adil yargılanma standartlarına tam olarak uygun olarak yürütülmesini sağlama çağrısında bulunuyoruz. Ayrıca Türk hükümetini, Mahkemenin kararını doğrudan veya dolaylı olarak etkilemekten kaçınarak yargının bağımsızlığına ve tarafsızlığına saygı duymaya ve Türkiye'de demokrasiye saygının, hukukun üstünlüğü ve insan haklarının ön koşulu olan siyasi temsil ve demokratik katılım haklarını korumaya çağırıyoruz.

- Afgan Kadınlara Destek İtalya Koordinasyonu (CISDA)
- Asya ve Pasifik Avukatları Konfederasyonu (COLAP)
- Amerikan Hukukçular Birliği (AAJ)
- Avrupa Demokrasi ve Dünya İnsan Hakları İçin Hukukçular Derneği (ELDH)
- Avrupalı Demokratik Avukatlar (AED)
- Bangladeş Demokratik Avukatlar Derneği (DLAB)
- Cumhuriyetçi Avukatlar Derneği, Almanya
- Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD)
- Demokratik Avukatlar Derneği, Almanya (VDJ)
- Demokratik Avukatlar Sendikası, Belçika (le SAD)
- Demokratik Avukatların Ulusal Derneği, (NADEL), Güney Afrika
- Demokrasi ve Uluslararası Hukuk Derneği (MAF-DAD)
- Demokrasi Üzerine Araştırma ve Detaylandırma Merkezi / Uluslararası Hukuki Müdahale Grubu (CRED/GIGI)
- Eskubideak, Bask Ülkesi
- Eşit Haklar İçin İzleme Derneği (ESHİD)
- Fransa Avukatlar Sendikası (SAF)
- Fırıncılar, Gıda ve Müttefik İşçiler Sendikası (BFAWU)
- Hak İnisiyatifi Derneği
- Haldane Sosyalist Hukukçular Derneği (UK)

- Halkın Hukuk Bürosu / Uluslararası
- Halkların Avukatlarının Ulusal Birliği, Filipinler (NUPL)
- Hindistan Avukatlar Derneği
- Hukuk Ekibi, İtalya
- İnsan Hakları Gündemi Derneği
- İnsan Hakları Derneği (İHD)
- İsviçreli Demokrat Avukatlar Derneği (DJS)
- İtalyan Demokratik Avukatlar
- Kadın Ağı, İtalya (Jin Net)
- Katalan İnsan Haklarını Savunma Derneği (ACDDH) – Katalonya
- KültürForum TürkiyeAlmanya Derneği
- Özgürlükçü Avukatlar Derneği, (ALA), Madrid
- Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD)
- Rosa Kadın Derneği
- Sendikalar Genel Federasyonu (UK)
- Sivil Alan Araştırmaları Derneği
- Sosyal Hukuki Yardım Derneği, Hollanda
- Sosyal Politika, Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Derneği (SPoD)
- Toplulukların Kriminalize Edilmesine Karşı Kampanya Grubu(CAMPACC)
- Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV)
- Ukrayna Demokratik Avukatlar Derneği
- Ulaştırma Alanında Ücretli Çalışanlar Derneği
- Ulusal Hukukçular Birliği (ABD)
- Uluslararası Barolar Birliği İnsan Hakları Enstitüsü (IBAHRI)
- Uluslararası Demokratik Avukatlar Derneği (IADL)
- Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu (FIDH)
- Yaşam, Bellek, Özgürlük Derneği